

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/25/2018
Identifikačné číslo spisu: 1514202594
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1514202594.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpenej JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom, so sídlom Úzka 578/4, Rovinka 578, proti žalovanej OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie sumy 1.312,06 € s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/11/2017-245 z 26. apríla 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobkyňa m á proti žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3CoZm/11/2017-245 z 26. apríla 2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) č. k. 1CbZm/289/2014-179 zo 6. júna 2016 a žalobkyňu priznal náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Konštatoval, že sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením a v podrobnostiach na ne poukázal. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia a k odvolacím dôvodom žalovanej uviedol nasledovné:

1.2. Vyjadril súhlas s názorom súdu prvej inštancie ohľadom abstraktnosti zmenky, ktorá je z teoretického hľadiska spravidla vždy previazaná s určitou kauzou a dlžník ju nevystavuje bezdôvodne. To však nič nemení na skutočnosti, že zmenka je stále - bez ohľadu na kauzu a funkciu - dokonalým,

abstraktným skriptúrnym cenným papierom, ktorého oprávnený majiteľ nie je povinný preukazovať dôvod záväzku a ani výšku pohľadávky tak, ako to správne uviedol súd prvej inštancie, keď odkázal na prepojenie zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb. (ďalej aj „zákon č. 191/1950 Zb.“) ako zákona *lex specialis* s Občianskym zákonníkom (ďalej aj „OZ“) ako zákonom *lex generalis* v ustanovení § 495. Za duplicitné považoval odvolací súd vyjadrovať sa jednotlivu k obsiahlym námietkam žalovanej, nakoľko súd prvej inštancie sa venoval každej jednej námietke vyčerpávajúcim odôvodnením, s ktorým sa v plnej miere odvolací súd stotožnil a obmedzil sa preto len na posúdenie jednotlivých odvolacích dôvodov.

1.3. Pokiaľ ide o odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f) OSP, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď uviedol, že zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý preukázal aj splnenie povinností podľa zákona č. 191/1950 Zb., ktoré sú potrebné na uplatnenie postihu proti indosantovi. Poukázal na ustanovenia čl. I. § 11, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 43 ods. 1 a § 45 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., v zmysle ktorých žalobkyňa preukázala svoj nárok nepretržitým radom indosamentov a tiež že zmenku nadobudla rubopisom od jej predchádzajúceho majiteľa LICITOR factoring, s. r. o. Keďže v súlade s čl. I. § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. prechádzajú s rubopisom na nového majiteľa všetky zmenkové práva, vrátane práva vyplniť blankozmenku, žalobkyňa ako oprávnený vlastník zmenky doplnila na zmenku zmenkovú sumu a dátum splatnosti. Vzhľadom na to, že žalovaná ako indosant opomenula svoj garančný účinok vylúčiť, ďalšie kroky žalobkyne boli len oprávneným výkonom jej veriteľského práva k zmenke. Pokiaľ ide o výšku zmenkovej sumy a splatnosť zmenky, odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že predložením rozhodcovského rozsudku, ktorým bola žalobkyňi priznaná kauzálna pohľadávka zabezpečená zmenkou, bolo možné zistiť, v akej výške sa nachádza peňažný nárok žalobkyne, a teda akú sumu bola oprávnená na zmenke vyplniť. Žalobkyňa vyplnila zmenku správne sumou, ktorá nie je v rozpore s priznanou výškou kauzálnej pohľadávky a splatnosť doplnila v súlade s dohodou o vyplňovacom práve. Odvolací dôvod žalovanej - že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil - odvolací súd nepovažoval za dôvodný.

1.4. Pokiaľ žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie - vo vzťahu k otázke prípustnosti kauzálnych námietok - odvolací súd uviedol, že jedinou teoreticky možnou obranou zmenkového dlžníka sú kauzálne námietky, avšak ich pripustenie v kontexte s príslušnými ustanoveniami zákona č. 191/1950 Zb., ako aj ust. § 495 OZ závisí na schopnosti dlžníka preukázať vedomé alebo hrubo nedbanlivostné konanie na škodu dlžníka zo strany majiteľa zmenky pri jej nadobúdaní. Žalovaná žiadnym spôsobom nepreukázala, že v čase, kedy žalobkyňa zmenku a kauzálnu pohľadávku nadobudla, konala vedomo na škodu žalovanej. Žalovaná ako podnikateľka v bankovom sektore mala mať na zreteli „nuansy zmenkového práva“ a pri rubopisovaní zmeniek mala možnosť vylúčiť garančný účinok, čo však opomenula urobiť. Podľa názoru odvolacieho súdu, nebolo preukázané konanie na škodu žalovanej zo strany žalobkyne prostredníctvom zmlúv o postúpení, ani prostredníctvom výšky odmeny za postúpené pohľadávky a napokon ani svedeckými výpoveďami. Pokiaľ žalovaná poukazovala na to, že vylúčenie zodpovednosti v zmluve o postúpení pohľadávky sa má vzťahovať aj na zmenkové vzťahy, jedná sa o mylný záver, odporujúci zmenkovému právu. Naopak, podľa názoru odvolacieho súdu, práve postup žalobkyne, ktorá najprv vymáhala kauzálne pohľadávky, svedčí o jej dobromyseľnosti. V snahe „sanovať“ svoje pochybenie pri rubopisovaní zmenky, žalovaná sa snaží preukázať škodlivé alebo šikanózne správanie žalobkyne, čo však v konaní preukázané nebolo a preto kauzálne námietky nie sú účinné.

1.5. Neobstojí ani odvolací dôvod uplatnený žalovanou podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) OSP, nakoľko súd prvej inštancie správne posúdil všetky predložené dôkazy, z ktorých vyvodil správne skutkové závery, ktoré následne aj správne právne posúdil. Pokiaľ ide o uplatnený odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b) OSP, teda že konanie má vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, tento odvolací dôvod žalovaná nijako bližšie nekonkretizovala a preto odvolací súd sa k nemu nevedel vyjadriť. Po preskúmaní konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, odvolací súd v konaní na súde prvej inštancie nezistil žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

1.6. Pokiaľ žalovaná predložila rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 2CoZm/3/2013-166 z 20. septembra 2013 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) sp. zn. 2Obdo/19/2014 z 29. októbra 2015, odvolací súd mal za to, že z odôvodnenia oboch rozhodnutí nijako nevyplýva, že by žalovanej dali za pravdu. NS SR prijal dovolanie žalovanej z procesného dôvodu, ktorým bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Košiciach, pričom sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci. NS SR mal výhrady voči nedostatočnému dokazovaniu vo veci námietok žalovanej, ktoré sú totožné s námietkami uplatnenými v predmetnom konaní, v ktorom súd prvej inštancie (Okresný súd Bratislava V) sa veľmi podrobne zaoberal všetkými námietkami žalovanej a správne konštatoval oprávnenosť nároku žalobkyne. Žalovanou predložené rozhodnutia nijako nesvedčia jej tvrdeniam, keďže namietaný nedostatok odôvodnenia, ktorý akceptoval NS SR ako dôvod dovolania, je vadou, ktorou mohol trpieť rozsudok Krajského súdu v Košiciach, avšak v predmetnom konaní sa súd prvej inštancie tejto chyby nedopustil.

1.7. Vo vzťahu k otázke spotrebiteľskej ochrany, ktorej sa žalovaná domáhala vo svojom odvolaní, odvolací súd konštatoval, že záväzok žalovanej nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, pretože ex lege vznikol z titulu garančného účinku indosamentu. Keďže žalovaná spotrebiteľom nie je, bolo by v rozpore s dobrými mravmi, ak by sa úspešne domohla ochrany, ktorá prislúcha len spotrebiteľom. Odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že predmet sporu nie je sporom spotrebiteľským, záväzok žalovanej nevyplýva zo spotrebiteľského vzťahu, ale vyplýva z garančného účinku indosamentu, upraveného ustanovením čl. I § 15 zákona č. 191/50 Zb. Nie je rozhodujúci ani dôvod, pre ktorý k indosovaniu došlo a ani to, či bola zmenka indosovaná za odplatu. Zodpovednosť za zaplatenie alebo prijatie zmenky môžu všetci indosanti odmietnuť výslovnou doložkou. Žalovaná sa bránila tým, že v rámci obchodnej transakcie, ktorej predmetom boli úverové pohľadávky a zmenky, urobila „nešťastnú chybu“, keď svoju zodpovednosť síce vylúčila pri postúpení úverových pohľadávok, opomenula ju však vylúčiť aj v zmenkách, ktoré spolu s pohľadávkami previedla na BBF capital, a. s. Žalovanou uvádzaná skutočnosť nie je však právne významná a navyše v danom prípade je indosantom peňažný ústav, teda subjekt personálne odborne vybavený na vykonávanie obdobných transakcií. Ak sa žalovaná dopustila „nešťastnej chyby“, musí znášať následky, ktoré zákon s neuvedením doložky „sine obligo“ spája. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalovanú nemožno považovať za spotrebiteľa a právny vzťah medzi účastníkmi - vzhľadom na právnu skutočnosť, z ktorej záväzok vyplýva (čl. I § 15 zák. č. 191/50 Zb.) - za vzťah spotrebiteľský.

1.8. Pokiaľ ide o návrh žalovanej na vyslovenie prípustnosti dovolania, odvolací súd uviedol, že pre to nie sú splnené stanovené predpoklady, uvedené v ust. § 238 ods. 3 OSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný právny význam po právnej stránke vtedy, ak zahrňuje posúdenie právnej otázky, ktoré je relevantné aj pre posúdenie iných, obdobných právnych pomerov a je spôsobilé ovplyvniť všeobecnú rozhodovaciu činnosť súdov. Uvedený predpoklad je splnený predovšetkým v prípadoch týkajúcich sa právnej otázky judikatúrou vyšších súdov doposiaľ neriešenej (resp. riešenej nejednotne) alebo tam, kde odvolací súd posúdil určitú právnu otázku odlišne od konštantnej judikatúry, prípadne ak odvolací súd vzhľadom na potrebu sa od súčasnej judikatúry odchýliť. Podľa názoru odvolacieho súdu, návrh žalovanej na pripustenie dovolania z dôvodov uvedených a na základe otázok formulovaných v odvolaní, nepredstavuje posúdenie závažných právnych otázok, ktoré doposiaľ judikatúrou vyšších súdov nebolo riešené, resp. nie je ustálené.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie v zmysle ust. § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zmenil tak, že v plnom rozsahu zruší zmenkový platobný rozkaz č. k. 4Zm 28/2014-19 z 28.04.2014 a žalovanej prizná náhradu trov prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania.

2.1 Na odôvodnenie dovolania žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) uviedla, že odvolací súd nerešpektoval závery uvedené v uznesení NS SR sp. zn. 2Obdo/19/2014 z 29. októbra 2015, ktoré mu bolo predložené už v rámci odvolacieho konania. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné, keďže

odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnými odvolacími tvrdeniami žalovanej, ktoré mali zásadný vplyv na spravodlivé rozhodnutie sporu a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia iba zopakoval odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Odvolateľka ďalej upriamila pozornosť aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Obdo/4/2013 zo 16. apríla 2014, ktorého závery odvolací súd taktiež nezohľadnil. Obe rozhodnutia NS SR boli vydané v identickej veci, pričom odvolací súd sa neriadil právnym názorom NS SR, svoj rozsudok odôvodnil nedostatočne a arbitrárne a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

2.2. Dovolateľka uviedla, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil namietané nesprávne posúdenie kauzy zo zmenky ako prostriedku na zabezpečenie záväzkov a nevenoval pozornosť ani námietke žalovanej, týkajúcej sa konania žalobkyne v rozpore s poctivým obchodným stykom. Predmetom dostatočného skúmania nebola ani povaha zmenky ako spotrebiteľskej, pričom súdy sa nezaoberali ani neplatnosťou zmenky. Odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že sa nevysporiadal so závermi zrušujúceho uznesenia NS SR ústavne - konformným spôsobom, nedostatočne odôvodnil neprípustnosť kauzálnych námietok žalovanej a najmä sa nevysporiadal s názorom NS SR, že konanie žalobkyne je potrebné posúdiť aj v rozsahu šikanózneho výkonu práv a rozporu jej konania s poctivým obchodným stykom. Posudzovaná zmenka vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky má povahu zabezpečovacieho nástroja k postupovanej pohľadávke, pričom jedným z limitov riadneho uplatnenia zabezpečovacej zmenky je fakt, že sa jej majiteľ nesnaží jej uplatnením získať plnenie od osoby, na ktorú v kauzálnom vzťahu voči nej nemá právo. Uplatnenie zmenky voči žalovanej má jednoznačne povahu zneužitia tejto zmenky na škodu žalovanej. Z dôkazov vykonaných pred súdom prvej inštancie dostatočne vyplýva, že žalobkyňa sa pri nadobudnutí zmenky dopustila vedomého konania na škodu žalovanej v zmysle čl. I. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. Kauzálne námietky žalovanej sú preto prípustné. Odvolací súd nijako nezohľadnil tvrdenia žalovanej v odvolaní, že zmenka uplatnená žalobkyňou voči žalovanej nemá žiadnu kauzu, o čom mala žalobkyňa vedomosť. Súd prvej inštancie nesprávne postupoval, keď za účelom zistenia vedomého konania žalobkyne pri nadobúdaní zmenky na škodu žalovanej, sa snažil nájsť len priamy dôkaz o takomto úmysle žalobkyne, pričom dôkaz dostatočnej kvality môže a má vyplývať z množstva nepriamych dôkazov a jasných súvislostí (uznesenie NS SR sp. zn. 2Obo/87/2009, 2Obo/17/2009). Z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo 799/2011 z 29. apríla 2013 vyplýva, že na to, aby bol daný predpoklad vedomého nadobudnutia na škodu dlžníka stačí, keď nadobúdateľ má nutne predstavu o tom, aké kauzálne námietky sa môžu dlžníkom ponúkať, pričom jeho predstava musí byť úplne určitá, vzťahujúca sa na konkrétny kauzálny vzťah.

2.3. Výpoveď svedka I.. P. v konaní na súde prvej inštancie - podľa názoru dovolateľky - preukázala, že žalobkyňa sa pri nadobúdaní zmeniek dopustila vedomého konania na škodu dlžníka, keďže skôr, ako žalobkyňa od spoločnosti LICITOR factoring, s. r. o. zmenky a pohľadávky nadobudla, preverila si štandardným spôsobom celú reťaz postúpenia úverových pohľadávok späť až k žalovanej ako pôvodnému veriteľovi, čo vyplýva aj zo zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorou žalobkyňa nadobudla úverové pohľadávky od spoločnosti LICITOR factoring, s. r. o. (články 5 až 6), z čoho je zrejmé, že zo zmluvy o postúpení pohľadávok možno správne vyvodíť aj všetky okolnosti, za ktorých žalobkyňa nadobudla zmenku. Keďže žalobkyňa má v predmete podnikania factoring a forfaiting, ide o osobu podnikajúcu v oblasti vymáhania dlhov, od ktorej možno očakávať zvýšenú mieru odbornej starostlivosti pri nadobúdaní pohľadávok aj zmeniek, z čoho možno dôvodne predpokladať, že o kauzálnych okolnostiach namietaných žalovanou v čase nadobúdania zmeniek musela vedieť. Vykonané dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil v rozpore s ust. § 132 OSP, keď ich posudzoval izolovane, jednotlivo a formálne, a nie v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte. Ustanovenie čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. nenahrádza a ani nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity, prejavenu napr. v ust. § 3 OZ, t. j. v zákaze šikanózneho zneužitia práva v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. je len dodatočným prostriedkom ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí popri ust. § 3 OZ. Zmenka nie je právnym inštitútom vytrhnutým z kontextu právneho poriadku, požívajúcim privilégium presahovať hranice dobrých mravov v súkromnoprávných vzťahoch. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je spôsobilý navodiť taký stav, že žalobkyňa získa

totožné plnenie dvakrát, pod zámkou dvoch „nezávislých“ titulov (raz z titulu uplatnenej zmenky a druhýkrát od úverového dlžníka žalovanej z titulu kauzálnej úverovej pohľadávky). Je povinnosťou súdu v každom štádiu konania, bez výnimky ex offio skúmať, či sa jedná o spotrebiteľský vzťah. NS SR už v identickom spore poukázal na skutočnosť, že súdy boli ex offio povinné zaoberať sa platnosťou zmenky ako zmenky „spotrebiteľskej“. Z tohto pohľadu bolo potrebné, aby súd skúmal, či dohoda o vyplňovacom práve k zmenke, uzavretá medzi žalovanou ako zmenkovým veriteľom a vystaviteľom zmenky ako zmenkovým dlžníkom (a spotrebiteľom zároveň) je dostatočne zrozumiteľná, určitá a či je vôbec platná, a to bez ohľadu na to, či uvedené namietala priamo žalovaná a rovnako bez ohľadu na koncentračnú zásadu v zmenkových sporoch. V zmysle novelizácie čl. I § 17 zmenkového a šekového zákona zákonom č. 438/2015 Z. z. platí, že ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo predošlým majiteľom. Keďže uvedená novelizácia nemá žiadne prechodné ustanovenia, je priamo aplikovateľná od jej účinnosti, t. j. od 23. decembra 2015. Uvedené novelizované znenie mal preto odvolací súd aplikovať a prihliadať na námietky žalovanej, vznesené v doterajšom konaní. Nie je právne možné posudzovať samotnú platnosť zmenky podľa toho, či sa práva z nej uplatňujú voči vystaviteľovi alebo voči indosantovi. Ak je zmenka neplatná, pretože nie je vystavená v súlade s právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, tak na takúto neplatnosť sa musí prihliadať aj v konaní vedenom voči indosantovi, a to aj z dôvodu, že v zmysle čl. I § 49 zákona č. 191/1950 Zb. indosant má právo v prípade, že bude musieť na základe súdneho rozhodnutia takúto zmenku vyplatiť, vymáhať od vystaviteľa zmenky (spotrebiteľa) celú sumu, ktorú zaplatil. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže ignoruje aj závery spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. R 93/2015 z 20.10.2015.

3. K dovolaniu žalovanej sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla dovolanie žalovanej odmietnuť. Uviedla, že sa v celom rozsahu pridrižiava skutkových a právnych tvrdení, ktoré sú obsahom žaloby, ako aj všetkých, s ňou súvisiacich podaní, adresovaných súdu, resp. osobne prednesených skutočností, ktoré sú obsahom zápisníc zo súdnych pojednávaní. Rozhodnutia NS SR, uvedené v dovolaní, nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu s poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/6/2017. Po doručení rozsudku odvolacieho súdu žalovaná predmetnú sumu uhradila, čím de facto uznala súdom priznaný nárok žalobkyne, pričom v podanom dovolaní sa nedomáhala ani odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku. Ďalej uviedla, že s poukazom na ust. § 422 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie žalovanej nie je prípustné podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, nakoľko predmetné plnenie nedosahuje výšku desaťnásobku minimálnej mzdy.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ust. § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), konajúca zamestnancami v zmysle ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Cívilnom sporovom poriadku.

6. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/

CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videla dovolateľka v tom, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovanej, v podstatnej miere len zopakoval odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na toto odôvodnenie poukázal. Zároveň odvolací súd nerešpektoval závery NS SR vyslovené v rozhodnutiach sp. zn. 2Obdo/19/2014, sp. zn. 2Obo/87/2009, sp. zn. 2Obo/17/2009 a sp. zn. 1Obdo/4/2013 v identickej veci. Keďže odvolací súd nepostupoval spôsobom stanovenom v zrušujúcom uznesení NS SR v identickom spore a spor rozhodol bez riadneho zdôvodnenia v rozsahu konania žalobkyne v rozpore s poctivým obchodným stykom, smerujúcim k šikanóznemu výkonu práv, nepripustil kauzálne námietky žalovanej a v priamom rozpore s názorom NS SR v zrušujúcom uznesení v identickej veci sa nezaoberal platnosťou zmenky, ktorá vznikla na základe spotrebiteľskej zmluvy, tak rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP. Nereflektovanie zásadných tvrdení žalovanej v odvolaní predstavuje vážne porušenie práva žalovanej na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

8. Pojem „právo na spravodlivý proces“ v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“). Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotného rozhodnutie súdu vo veci, ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

9. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

10. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

11. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

12. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

13. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie, ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz č. k. 4Zm 28/2014-19 z 28. apríla 2014 a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania. Zmenkovým platobným rozkazom č. k. 4Zm 28/2014-19 bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni zmenkovú sumu 1.312,06 € so 6 % ročným úrokom od 1.08.2013 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 4,37 € a náhradu trov konania v sume 245,18 €, a to z titulu uplatnených postihových nárokov v zmysle čl. I. § 47 ods. 5 zákona č. 191/1950 Zb. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento podrobne uviedol skutkový a právny stav, na základe ktorého súd prvej inštancie rozhodnutím č. k. 1CbZm/289/2014-179 zo 6. júna 2016 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz č. k. 4Zm 28/2014-19 z 28. apríla 2014 a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 251,09 €. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k uplatneným postihovým nárokom. Odvolací súd po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 OSP, účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov (čl. I. § 11, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a ods. 2, § 43 ods. 1, § 45 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.) a tieto aj správne vyložil a keďže nezistil žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Takýto postup umožňovalo odvolaciu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Podľa názoru dovolacieho súdu, procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku (na súde prvej inštancie) a Civilného sporového poriadku, účinného od 1. júla 2016 (na odvolacom súde). Žalovaná mala možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobila. Skutočnosť, že dovolateľka (žalovaná) sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ CSP).

15. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazujú

znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

16. K námietke žalovanej, podľa ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v uzneseniach NS SR ako súdu dovolacieho v identickej veci (sp. zn. 2Obdo/19/2014 a sp. zn. 1Obdo/4/2013) dovolací súd uvádza, že sa jedná o zrušujúce uznesenia dovolacieho súdu, pričom prípustnosť dovolania v nich bola založená na nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (Krajského súdu v Košiciach) z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach. Tvrdenie žalovanej, že NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/19/2014 vyslovil právny záver, týkajúci sa hmotnoprávneho charakteru indosovanej zmenky, nie je správne. V citovanom rozhodnutí NS SR len podotkol, že z obsahu spisu sa mu javí, že v danom prípade by mohlo ísť o spotrebiteľskú zmenku. Neuviedol však pre nižší súd záväzný právny záver, že sa skutočne jedná o spotrebiteľskú zmenku, na základe akých dôvodov k takémuto záveru dospel a aké to vyvoláva právne následky. NS SR v rozhodnutí sp. zn. 1Obdo/4/2013 sa vôbec nevyjadril k povahe zmenky (či vyplýva alebo nevyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy) a nezaoberal sa ani uplatnenými kauzálnymi námietkami. Obidvomi rozhodnutiami NS SR, na ktoré sa žalovaná odvoláva, boli zrušené rozhodnutia odvolacieho súdu len z procesného dôvodu, a to pre procesné pochybenie odvolacieho súdu, ktorým bola nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia pre absenciu relevantného odôvodnenia rozhodnutia. V týchto rozhodnutiach NS SR však nebol vyslovený žiadny právny záver o spotrebiteľskom charaktere zmenky (ako to tvrdí dovolateľka) a preto v predmetnom spore nemohlo dôjsť ani k žalovanou namietanému porušeniu jej legitímnych očakávaní a k porušeniu právnej istoty.

17. V preskúmvanej veci sa Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (na rozdiel od odvolacieho súdu - Krajského súdu v Košiciach, rozhodnutia ktorého boli predmetom prieskumu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2Obdo/19/2014 a sp. zn. 1Obdo/4/2013) relevantne vysporiadal s odvolacími námietkami žalovanej a náležite vysvetlil, prečo nie je možné aplikovať záver o procesnom pochybení súdu, prijatý v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Obdo/19/2014 aj v predmetnej veci. Vzhľadom na uvedené, postup odvolacieho súdu nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Obdo/4/2013 žalovaná označila až v dovolaní a z toho dôvodu sa odvolací súd nemohol v odôvodnení svojho rozhodnutia k nemu vyjadriť. K tomuto rozhodnutiu sa preto vyjadril až dovolací súd, ako vyplýva z bodu 17 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Len pre úplnosť dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že následne po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu uznesením NS SR sp. zn. 1Obdo/4/2013 Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací opätovne vo veci rozhodol rozhodnutím č. k. 3CoZm/21/2014-216 z 29.01.2015, pričom voči tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu bolo podané následne dovolanie, o ktorom rozhodol NS SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 1Obdo/7/2017 z 13.12.2018, ktorým dovolanie odmietol pre jeho neprípustnosť. NS SR vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež uviedol, že odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí súdov iného štátu, nezakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (vid' rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Obdo/1/2018, sp. zn. 5Obdo/4/2018). Taktiež žalovanou v dovolaní označené rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Obo/17/2009 a sp. zn. 2Obo/87/2009 nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania žalovanej v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože sa nejedná o rozhodnutia dovolacieho súdu (ide o rozhodnutia odvolacie). Bez právnej relevancie je aj odkaz dovolateľky na závery spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia NS SR z 20.10.2015 (vzťahujúce sa k ochrane spotrebiteľa), keďže žalovaná nie je spotrebiteľkou a právny vzťah medzi účastníkmi nie je vzťahom spotrebiteľským.

18. Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku žalovanej, týkajúcu sa nesprávneho a nezákonného aplikovania čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd konštatoval, že žalovanej neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovanej nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu. Keďže žalovaná spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhala nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktorí sú spotrebiteľmi. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovanej, pričom za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie, zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej (sp. zn. I. ÚS 673/2014, sp. zn. II. ÚS 27/2008, sp. zn. III. ÚS 167/2013). Iba samotná skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu (odvolacieho súdu) nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovanej na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie CSP a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ust. § 447 písm. c/ CSP.

19. Dovolateľka ďalej založila prípustnosť svojho dovolania na ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky - pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania, vyvodzovanej dovolateľkou z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je potrebné uviesť, že prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP je limitovaná ustanovením § 422 ods. 1 CSP, ktoré ex lege vylučuje dovolací prieskum v sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie do určitej výšky. Z ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a/ CSP vyplýva, že dovolanie podľa ust. § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. V posudzovanom prípade je predmetom dovolacieho prieskumu peňažné plnenie vo výške 1.312,06 €, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy určený v súlade s ust. § 422 ods. 2 CSP sa rovná 3.520 €, (nariadenie vlády č. 321/2013 Z.z., ktorým sa na rok 2014 ustanovuje suma minimálnej mzdy 352 €). V zmysle ust. § 422 ods. 1 písm. a/ CSP je preto v posudzovanom prípade prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP vylúčená.

21. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľkou namietanej vade zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP vylučuje ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolací súd preto dovolanie dovolateľky odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3, veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalobkyne rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 262 ods. 2 CSP).

23. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.